

Abonamentul

Pentru monarhie:

Pe an 6 fl., $\frac{1}{2}$ an 3 fl., $\frac{1}{4}$ an 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$ an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an 4 frcs. 50 cm.

Focea apare în fie care Sămbătă.

Unirea

Focea bisericescă-politică.

Inserțiuni

Un șir garmond: o dată 7 cr., a doua oră 6 cr., a treia oră 5 cr., și de fiesce care publicațiune timbru de 30 cr.

Tot ce privește focea, să se adreseze la Redacțiunea și Adminiștratiunea Unirii în Blaș.

Anul VIII.

Blaș 16 April 1898.

Numărul 15.

Christos a înviat!

În mijlocul valurilor acestei lumi, în vârtejul necasurilor, ce ne impresoră, între luptele zilnice, în noianul patimilor, în marea ispitelor, în miseriile vieții pământului o singură mângâiere află sufletul omului. Mângâierea acesta unică se exprimă în cuvintele:

Christos a înviat!

Din aceste cuvinte aflăm, că liberi ne-a creat pe noi Dumnezeu, și că a răscumpărat libertatea noastră perdată Fiul Unul-născut al lui Dumnezeu. Înviarea lui Christos esplică problema aceea, carea n'a putut-o esplica mintea omului. Esistența rețelor și a nefericirilor a rămas o problemă nedeslegată în fața omenimii, și a trebuit să moră Fiul lui Dumnezeu, ca să pricepem, că abuzul de libertate a perdat libertatea, și că atotputernicia lui Dumnezeu a avut lipsă de bunătatea cea nemărginită pentru a ne face erași, ceea ce eram, — liberi.

Christos a înviat!

Pentru libertatea noastră a tuturor s'a jertfit Christos. Universalitatea jertfei arată universalitatea iubirii. În ochii lui Dumnezeu nu este deosebire între Jidov și păgân, între om și om. Iubirea noastră a tuturor l-a făcut pe Fiul lui Dumnezeu, ca să moră pe cruce. Mai mare dragoste de cât acesta nimenia nu are, ca să-și pună cine va sufletul său pentru prietini săi, a zis Mântuitorul

nostru. Mórtea lui Christos arată deci egalitatea noastră înaintea lui Dumnezeu. Prin urmare și înviarea lui Christos.

Christos a înviat!

Și dacă sintem egali înaintea lui Dumnezeu prin creare și prin răscumpărare, și dacă Christos ne-a numit pe noi prietini săi: atunci înviarea lui Christos ne mai vestesce încă un lucru, — frățietatea.

Christos a înviat!

Éta ideile mărețe, éta mângâierile, ce ni-le inspiră aceste frumoșe cuvinte.

Dar avem noi parte în aceste mângâieri?

Să recugetăm numai la noi, și vom vedé, că nici din mórtea nici din înviarea lui Christos nu avem noi acele mângâieri, ce ar trebui să avem.

Nu ne e destul, că Christos ne-a recăștigat libertatea noastră cu mórtea sa. Noi érași am perdat libertatea noastră. Am părăsit calea Domnului și împreună netrebniel ne-am făcut. Subjugatu-ne-am de bunăvoe păcatului și patimilor, și acum ele șint, cari ne stăpănesc pe noi, măcar că ar trebui să fim biserica Spiritului sfint.

De aici vine, că ne alipim de cele pămîntesci, căutăm interesul și folosul nostru. De idei largi, de sentimente generose, de opere mari de abnegațiune, de spirit de jertfă nu mai sintem capabili. Ne e golă inima, pentru că ne lipsesce spiritul lui Christos, pentru că nu ne încăldește dragostea lui Dumnezeu.

Tot de aici vine, că în loc de a fi frați ne urim, ne suspitionăm, ne hulim. Dragostea s'a stins din inimile noastre.

Și urmarea la tóte? — E umilirea noastră cea fără de margini.

Să recugetăm numai, cât de alt fel eram acum șint cinci zeci de ani. Ce entusiasm sfint se adăpostia în inimile înaintașilor nostri de pe acel timp! Cu ce însufletire se grăbiau ei a sări cu toții pentru întruparea dorințelor sale!

Azi?

E și dureros a vorbi chiar de: azi.

Azi frățietate ca în palmă. Pretutindenea vrajbă, neînțelegere, neîncredere. Cei ce mai deunăzi conduceau, ei inși-și nu mai știu, în cătrău să apuce. Neînțelegerile, lipsa frățietății creștinesci i-a spulberat în tóte părțile. Cei ce ar puté, să conducă, staū la o parte: se tem de orî ce amestec, pentru că ved, că lipsesce orî ce garanță de succes lipsind basa orî cărui succes, adevă sentimentul de frățietate.

Sintem o turmă fără păstorii, dată pradă lupilor, cari nici nu așteptă a fi imbiati, ci răpesc și incolțesc, pe câți numai pot.

Și încă o dată: De ce tóte acestea?

Pentru că am lăpădat libertatea și liniștea consciinței. Am părăsit pe Dumnezeu, am dat ascultare sfaturilor înțelepciunii omenesci, care înaintea lui Dumnezeu ne bunie este. Am lăpădat spiritul de jertfă și abnegațiune al lui Christos și am început a umbra după

Feuilleton.

Să-și lea crucea sa.

(Fine.)

Într'aceea sosise ora esecutării. În dimineața zilei de 5 Februarie s'a dat signalul de pornire la locul de perđare. Martirii s'au pus în rînd tot doi cu doi. Înainte mergeau veseli cei trei copii. Pe stradele orașului cântau psalmul: „Bine e cuvîntat Domnul Dumnezeu lui Israil, că a cercetat și a făcut mîntuire poporului său.” Cu câtă evlavie vor fi cântat ei trecînd prin mulțimea păgînilor: „Ca să lumineze celor ce ședeau întru întunec și în umbra morții, să îndrepteze picioarele noastre în calea păcii!”

Păgânii au stat ulmiți. Deosebit interes au stîrnit cei trei prunci, cari deschideau procesiunea cu fețe strălucitoare de bucurie. „Ce fel de religione e acesta,” așa întrebau ómenii mirați, „care ast fel schimbă pe ómeni, cât chiar prunci, ba și copii mici merg la mórte rîdînd și cântînd?”

Procesia se apropia încetul cu încetul de locul de perđare. Acesta era o colină lângă mare. Virful ei era plan. Colina

acésta se întindea în mare ca o limbă de pămînt. Pe pămînt zăceau într'un lung șir cele 26 cruci, potrivite după mărimea fiesce căruia. Lângă fiesce care cruce sta un argat de al ghidelui.

Crucile Iaponezilor au două traverse: una mai scurtă de-asupra pentru brațe, alta mai lungă jos pentru picioare.

La mijlocul grindii celei lungi se află un pociumb, care servește trupului de scaun și sprigin. Pe cei ce au, să fie esecutați, nu-i țintuesc de cruce cu piróne, ci îmbracăți în hainele lor îi legă de cruce cu verigi de fer ori cu funii tari. În două verigi li-se prind mánile, în alte două picioarele, și una li-se pune în jurul gâtului. Atîrnarea în verigile de fer, dacă ține timp mai îndelungat, adevărat că e forte durerosă, dar mórtea totu-și nu o causază restignirea, ci împunsăturile cu lancea. Se dá adevă o împunsătură cu lancea de la cósă stîngă până la umérul drept, și a doua de la cósă dreaptă până la umérul stîng, așa că láncele se încruciséză în pept. Cadavrele rămân apoi spânzurate pe cruce ca esemplu spălmîntător, până când putredesc și cad jos de sine ori devin pradă pasérilor răpitoare.

Când martirii au vedut crucile, și-au luțit pașii. Fiesce care grăbia, să-și găsescă crucea sa, căci fiesce care cruce era însemnată cu numele respectivului. Micii Ludovic încă își căuta crucea, potrivit mării sale. Când a aflat-o, s'a aruncat în ghenunchi lângă ea, a sărutat-o și numai de cât s'a aședat pe ea, pentru ca să-l lege de ea. Fiind lângă fiesce care cruce câte un argat al ghidelui, toți au fost restigniți pe cruci de o dată. Părintele Petru Baptista, pentru ca să se asemene mai tare Domnului nostru Isus Christos, a rugat pe ostaș, să-i țintuescă pe cruce mánile și picioarele cu piróne. Ostașul inșe l-a refusat a face acesta, fiind că nu avea mandat pentru așa ceva.

Crucile fură ridicate tóte de o dată la comandă. În fața crucilor era înfiptă pe o lance sentența de mórte. Într'insa se spunea, că cei 26 au fost esecutați, fiind că ei împotrividu-se poruncii împératului au îndrăznit a predica o credință străină. De-asupra fiesce cărei cruci era o inscripție cu numele, locul născerii și etatea celui restignit. De alt cum restignirea s'a îndeplinit cu mare cruțare. Crucile nu erau dure, ci erau cioplite frumos, și dungile le erau

favoruri omenesci și după considerațiuni de oportunitate, când vorba era de conștiință.

E mirare, dacă am ajuns, unde am ajuns?

În aceste sfinte zile să medităm asupra noastră. Asupra noastră ca persoane și ca filii ai nemului și ai bisericii.

Să nu uităm un mare adevăr: Ori ce facem, ori ce întreprindem, stăm sub paza lui Dumnezeu. Prin urmare și ca indivizi și ca Români și ca cetățeni sintem datorii a lucra pururea în conformitate cu legea dumnezească!

Dumnezeu e Domnul singuraticilor și al popoarelor și țărilor.

Și Dumnezeu e părintele numai al celor drepti.

Popoarele, cari părăsesc pe Dumnezeu, nu pot conta la ajutorul lui Dumnezeu, și de n'ar păzi Domnul cetatea, în deșert ar priveghia cei ce o păzesc.

Ar fi deci timpul suprem, ca să ne dăm bine samă de noi și de soarta noastră.

Mântuirea noastră e numai de la Domnul. Să ne întorcem deci la Domnul Dumnezeu mântuirii noastre, să lăpădăm patimile și pe toți, cei ce ne povățuesc la rele.

Atunci și numai atunci ne va fi nouă învierea Domnului de folos.

Cu asemenea sentimente salutăm pe toți fiii nemului nostru cu închinarea simbolică:

Christos a înviat!

„Luther în limba română.“ — „Tel. Rom.“ publică fără comentariu în nrul său din 9 a. c. următorul anunț literar:

„Am crezut, că fac un serviciu Preaonoratului cler român, seminaristilor și preste tot iubitorilor de lectură prin traducerea reformatorului german Martin Luther din limba germană după Iulius Köstlin. Opu! va conține și potretul lui Luther, și sper, că după

conținutul său, cât și după traducerea făcută cu îngrijire va afla răsunet, mai ales fiind acesta scriere ca „op. festiv“ edat la 1883 în 10 Novembre cu ocaziunea aniversării de 400 ani de la nascerea sa și vîndut în 35.000 de exemplare. Pentru însemnătatea sa s'a tradus și în limba engleză.

„Nu e indiferent pentru ori care iubitor de știință și mai ales pentru preot și seminarist a cunoște mai de aproape pe acest bărbat de reformă în biserica apusana, pentru aceea nutresc nădejde, că voi fi întîmpinat cu căldură, și vom părăsi și noi indiferentismul ce-l avem față de ast. fel de întreprinderi. — „Izabar (per Lugoș) la Bunavestire 1898.

„Ioan Nicorescu
paroch român gr.-or.“

Sermană lege strămoșească, ce ai ajuns!

De altmintea n'avem, să ne mirăm. Biserica română „ortodoxă“ a părăsit deja de mai multe zeci de ani constituția episcopală, constituție, carea e a bisericii răsăritene în tocmă ca și a bisericii catolice conform voinței lui Christos, și a primit pe cea a Luteranilor. Ba încă și mai mult, tot biserica această română „ortodoxă“ a primit de la Luterani și învățătura dogmatică, după care căsătoria e o instituție a statului, și statul are, să hotărăască asupra legăturii matrimoniale. Biserica această română „ortodoxă“ numai consucuentă se poate numi, dacă va să pregătască spiritele fiilor săi și pentru primirea celor alalte învățături ale „bărbatului de reformă“.

A 50-a aniversare a adunării naționale de pe Câmpul libertății. — În 3/15 Maiu a. c. se împlinesc 50 de ani, de când Românii s'au adunat în număr de 40 de mii pe câmpul libertății de lângă Blaș spre a-și manifesta înaintea guvernului, a tronului și a lumii întregi dorințele și postulatele.

Cu cât se apropie mai tare aniversarea a 50-a a acestei zile memorabile, cu atât se răspândește mai multe faime absurde prin gazetele ungurești despre o nouă adunare

românească, ce ar fi plănuită, să se țină tot în Blaș pentru a se serba aniversarea a 50-a a adunării din 1848.

Noi n'avem nici o cunoștință despre planul acesta. Dar și dacă el ar exista și s'ar realiza, nu are nici un motiv obiectiv furia, de care sint cuprinse foile ungurești în contra Românilor vorbind de lucrul acesta, și ne mirăm de credința rea, cu care născocesc și atribuesc poporului nostru leal și cuminte tendințe și planuri, cari nu pot încăpe în inima și capul unui om cu firea întregă.

Serbarea aniversării a 50-a a adunării naționale din 3/15 Maiu 1848 — după părerea noastră — nu cuprinde nimica în sine, ce ar pute îndreptăți pe cine va, să se turbure, presupunând, că ea s'ar ține după formele legale.

Adunarea Românilor din 3/15 Maiu 1848 n'a fost o întrunire nelegală și revoluționară, ei s'a ținut cu scirea și învoirea guvernului țării și în prezența comisarilor Ludovic Szabó și baronul Nicolau Bánffy ca reprezentanți ai guvernului transilvan.

Ast fel stînd lucrul, și cel mai infertat Magiar încă ar pute pricepe, că serbarea aniversării unei adunări ținute după toate formele legale și constituționale din timpul acela nu poate constitui delict în contra legilor și constituțiunii patriei.

Dar chiar și dacă am considera, ceea ce s'a făcut în adunarea aceea, nu aflăm nimica, ce ar pute, să se numească nepatriotic.

Cine vre, să se convingă despre adevărul acesta, n'are de cât să cetască jurămîntul, ce l-au făcut Românii pe câmpul libertății. În acest jurămînt, după ce se promite credință monarhului și casei domnitoare habsburgice, se adange: „Ca Român voi susține tot de una națiunea noastră română pe calea dreptă și legiunită, și o voi apăra cu toate puterile în contra ori cărui atac și asupriri; nu voi lucra nici o dată în contra drepturilor și a intereselor națiunii române, ei voi ține și voi apăra legea și limba noastră română, pe cum și libertatea, egalitatea și frățietatea;

rotunđite. Guvernorul era adecă mare prietin al creștinilor.

Locul de răsădnire era încunjurat cu bariere. Înaintea acestora s'a adunat o mulțime nespuse de mare de popor. Întregul Nagasachi s'a pus în mișcare. Tote fereștile caselor erau ocupate de o mulțime desă de oameni. Între privitori se aflau și mai multe mii de creștini.

Răsădniții toți erau cu fața spre oraș. În mijloc erau crucile celor șese Franciscani, cari ca indigeni spanioli erau socotiți de principalii criminali. De-a dreapta și de-a stînga lor erau câte 10 cruci cu Iaponezi.

Abia au ridicat toate crucile, și părintele Petru Baptista, conducătorul cetii gloriose, intonă imnul „Te Deum“. Toți martirii cântau cu ton înalt: „Pe tine, Dumnezeule, te laudăm, pe tine, Dómnne, te mărturisim.“ Cu cât adevăr au putut cânta mai de parte: „Pe tine te laudă ceta martirilor îmbrăcată în halne albe, — pe tine te laudă pe întreg pămîntul sfinta ta biserică.“ Cu câtă încredere au putut, să-și sfârșească ei cântarea cu cuvintele: „Întro tine, Dómnne, am sperat, nu mă voi rușina în veac.“

Pe când se cânta „Te Deum“-ul, părintele Petru Baptista ajunsese într'un extas, din care avu, să se trezească numai în lumea ceealaltă. Clarificat și nemîșcat privia cătră cer stînd atîrnat de cruce, până când primi cu lancea lovitura de mórte.

Părintele Petru promisese mai înainte celor trei prunci, cari se aflau în nemijlocită apropiere de el, că le va intona pe cruce psalmul: „Lăudați, tineri, pe Domnul“, și-l va cânta împreună cu ei până în capet. Pruncilor le făcuse mare bucurie promisiunea această, și ei s'au deprins mult în cântarea psalmului. Când s'a terminat acuma „Te Deum“-ul, pruncii în zădar așteptau, ca părintele Petru să intoneze psalmul. El nu-și mai reveni din extas. Atunci micul Antoniu se îmbărbătă și intonă însu-și psalmul. Și acum răsuna glasurile celor trei prunci ca nise glasuri ângeresci cântând: „Lăudați, tineri, pe Domnul, lăudați numele Domnului.“ Nu aveau ei ore cuvinte de a cânta: „Cine e ca Domnul Dumnezeul nostru, cel ce locuesce întru cele înalte, și spre cele umilite privesce în cer și pe pămînt, cel ce scólă de la pămînt pe sêrac, și din gunoii ridică pe cel miser, ca să-l așeze pe el cu frunțașii, cu frunțașii poporului său?“

Cât de tare au trebuit să sguđue aceste cuvinte și melodii pe ascultători! Creștinii, cari au fost de față, mărturisiră mai târziu, că glasurile martirilor de pe cruce au sunat așa admirabil de dulce, cât se părea, că nu ascultă oameni muritori, ci ângeri fericiți de ai cerului.

Doi Iesuiți, părintele Paz și părintele Rodriguez au căpătat de la guvernorul cel amic creștinilor permisiunea de a merge

între bariere de la cruce la cruce, ca să însufe martirilor mângăere și bărbăție. Când ajunseră la Iesuitul Ioan din Goto cel de 19 ani, îi ziseră, că el nu preste mult va fi în cer. Ioan răspunse de pe cruce: „O, cerul îl am deja în inimă.“ El nici de cum nu-și putea stăpâni bucuria, că a fost învrednicit, să pótă răbda pentru Christos mórte de martir. Toți i-au admirat fața, carea strălucia de bucurie cerescă.

Când cei doi ajunseră la crucea lui Ludovic, a pruncului celui de 10 ani, îi vorbiră și lui despre bucuriile raiului. Micul Ludovic începu, să facă, pe cum fac copiii, când se bucură preste măsură, începu adecă, să salte pe cruce de bucurie și să bată din mâni și din picioare așa de tare, cât se elătina crucea, și în nemărginita s'a bucurie striga: „Raiul! Raiul! Raiul!“

Distinsul orator Paul Michi cel de 33 ani rosti de pe cruce celor de față o cuvîntare însuflețitoare. Cuprinsul ei a fost următorul: „Ascultați-mă! Eu nu sint străin, ci Iaponez ca și voi și membru al Societății lui Isus. Sint osîndit la mórte pe cruce, nu dóră pentru că aș fi sevărșit vre o fărădelege, ci pentru că am predicat legea lui Isus Christos. Eú mă bucur de asta și sint mândru de mórtea mea, și mórtea o privesc de cea mai frumoasă răsplată a ostenelelor mele. Acum în clipa cea mai de pe urmă a vieții mele, în prējma morții puteți,

pe aceste principii voi respecta toate națiunile ardeleni, poftind egală respectare de la dînsule, nu voi încerca, să asupresc pe nimenia, dar nici nu voi suferi, să ne asuprescă nimenia; voi conlucra după putință la desființarea Iobăgiei, la emanciparea industriei și a comerțului, la păzirea dreptății, la înaintarea binelui umanității, al națiunii române, și al patriei noastre."

Actul cel mai solemn al adunării din 3/15 Maiu este deci ast fel formulat, în cât ori care cetățan ungar, în care nu s'a stins sentimentul de dreptate și ecuitate, l-ar pute subscrie, pentru că nu pôte afla într'nsi nimic vătămător pentru cele alalte popore din patrie, nimic contrar principiilor, pe cari trebuie să se întemeieze un stat poliglot.

Chiar și cele mai multe dintre cele 16 puncte votate de adunarea națională românească din 1848 în esență cuprind numai aceea, ce regele Ungariei sancționase în 11 April 1848 pentru Ungaria, și mai târziu s'a introdus în parte și în Transilvania, așa în cât aniversarea zilei de 3/15 Maiu pentru Români are acea însemnătate, ce o are pentru totă Ungaria ziua de 11 Aprilie, decretată de „sărbătoare națională“.

Er dacă Românii și-au reclamat, în 1848 în tocmă ca și astăzi, nu numai libertăți și drepturi individuale, ci și drepturi naționale, acesta încă n'ar trebui, să supere pe nimenia într'un stat constituțional, în care dreptul de a-și manifesta dorințele și postulatele pe cale legală și prin urmare și în adunări publice ar trebui, să fie sacru și respectat de toți cetățenii și de toate organele politice.

Cu toate acestea judecând după cele întimplite în anii din urmă noi credem, că guvernul n'ar suferi, ca Românii de sub coróna sfîntului Ștefan să se întrunescă într'o adunare publică spre a serba aniversarea zilei de 3/15 Maiu 1848, pentru că — de și cu vătămarea constituțiunii, care recunoșce

esistența naționalităților, — guvernul actual nu mai permite Românilor, să se afirme și să se manifesteze ca individualitate națională.

Er dacă ore cine s'ar încerca, să aranjeze fără de scirea guvernului o manifestațiune publică în Blaș ori airia, aceea între împrejurările și constelațiunile politice de astăzi, cari nu se potrivesc de loc cu cele din 1848, ar pute să albă urmări desastrose și să fie împreunată cu vîrsări de sânge, pentru cari credem, că nici un Român cu minte n'ar fi în stare, să lea asupra-și responsabilitatea nici în fața legii, nici în fața tribunalului istoriei.

De aceea dacă este adevărat aceea, ce se scrie prin gazetele unguresci, că între Români se află bărbați ori tineri, cari voesc, să aranjeze o manifestațiune publică pe câmpul libertății în 3/15 Maiu a. c. ca aniversare a adunării grandioase din 1848, cu tot dreptul se pôte aștepta de la ei, ca pentru acea întrunire să esopereze învoirea guvernului, pentru ca Românii să se pôtă presenta pe câmpul libertății toți așa, cum s'au prezentat în 1848, și ast fel serbarea să fie în totă privința un act serios, demn și greu cumpător în istoria noastră națională.

Er dacă respectivii bărbați ori tineri nu ar pute obține învoirea guvernului la ținerea manifestațiunii, de care vorbesc ziarele unguresci, este la totă întimplarea un act de prudentă politică a nu espune națiunea română la un blamaj și pôte și la vîrsări de sânge zădarnice, er Blașul la primejdii, pe cari nici un Român adevărat nu le pôte dori.

Ori serbăm ziua de 3/15 Maiu cu demnitate, într'o adunare publică ținută după formele legale, ori o serbeze fie care în inima sa românească. Dar la blamaj, scandale ori chiar vîrsări de sânge și eventual la alte urmări și mai triste nu este permis, să espunem națiunea.

Revistă bisericăscă.

Din Patrie.

În conferința din 13 a. c. a clubului guvernamental fiind vorba despre întregirea venitelor parohiale la acatolică, protestanții Tisza Kálmán și Radó și-au exprimat recunoștința față de guvern, care prin modificările admise în proiectul original a imprăștiat nedumeririle protestanților. Ministrul Wlassics zice, că a admis modificările, cu toate că nedumeririle au provenit din greșita interpretare a proiectului de lege. Apoi conferința și-a dat consensul la proiect, așa cum l-au redigeat comisiunile parlamentare. După ce clubul liberal a primit textul comisiunii, nu suferă îndoală, că acela va trece și prin dietă.

Roma.

Tactul diplomatic al Sfinției Sale Leo XIII e încoronat de un nou succes. Sultanul considerând atitudinea Scaunului Apostolic față de Turcia a sancționat hotărîrea consiliului de ministri de a înființa ambasadă turcăscă pe lângă Vatican. Așa pe viitor Papa va pute apêra mai bine interesele bisericii catolice din Turcia.

„Osservatore Romano“ a început, să publice actele referitoare la intervențiunea Papei spre evitarea războiului dintre Spania și Uniunea americană. Intervențiunii acesteia e a se mulțami, că guvernul spaniol a oferit insurgenților armistițiu. Monarhul austro-ungar a felicitat pe Pontificul pentru succesul intervențiunii lui exprimându-și sperarea, că cu ajutorul celui Atotputernic va succeda apêrarea intereselor umanității și ale păcii.

să fii încredințat, că eu numai adevărul îlspun și nu vî înșel. Da, în fața morții mărturisesc, că nu este altă lege și nu este altă cale spre cer de cât aceea a credinței creștine. Acastă lege ne învață, să iertăm dușmanilor nostri și să facem bine acolora, cari ne vătămă. Pentru aceea eu iert pe împăratul Taicosama, iert pe toți aceia, cari au conlucrat la mórtea mea. Eu nu numai că nu-l urîsc și nu-l despretuesc pe aceia, ci cu atât mai mult doresc și chiar mă rog, pentru ca ei și cu ei împreună toți Iaponezii să se mântuescă și pentru a se mântui să se întorcă la creștinism."

Ast fel grăi Paul cu glas puternic și încă cu atâta foc. cât toți îl ascultară cu înare a minte, și până chiar și ostașii de la pază s'au apropiat de cruce, ca să-l audă mai bine și l-au ascultat cu atâta încordare, cât și-au uitat de oficiul de ghiđi.

Acum prîuseră ostașii lăncile în mîni. Sosise adecă clipa îngrozitoare a executării. Paul Michi se întorse acum cătră vecinii săi de pe cruce și le însuflă bărbăție. Pruncii continuară a cânta până în clipa din urmă. Jur împrejur s'a făcut liniște. Numai cîntarea martirilor de pe cruce și plînsul și suspinele creștinilor celor de față se mai audiau. Păgânii nu puteau pricepe, cum se face, că cei osîndiți cîntă și iubilează, în vreme ce creștinii cei de față plîng și suspină. Comandantul a cerut deci după aceea esplicarea acestei enigme de la părintele Paz. Acesta i-a spus: Plînsul creștinilor e semn, că și ei sufer de martirii, și e tot o dată și o invidie sfîntă, că ei n'au fost învredniciți de aceea-și grație; er cîntarea martirilor e semnul de bucurie, semnul triumfului.

S'a început esecutarea. Lângă fiesce care cruce se postară câte doi ostași cu lănci, cari aveau, să le infigă prin peptul martirilor în chipul statorit. Dar aceea, ce au vedut și au audut, i-a zăpăcit așa de tare pe acești argați ai călăului, cât n'au cutezat a face us de lăncile sale, și comandantul a trebuit, să-i silescă și să le poruncescă în repetite rînduri împlinirea tristei datorințe. Acum și-au început activitatea sângerósă.

Cel dintăiu, care a primit lovitura de mórte, a fost fratele Franciscan Filip de Isus. Pociumbul aplicat pe cruce pentru a-i sprigini trupul a fost aședat prea jos așa, că trupul lui atîrna cu totă greutatea în veriga pusă în jurul grumazului. A suferit nespun de mult și era cât pe aci, să se înecce. Guvernoului i-s'a făcut milă de el, și a poruncit, ca lui să i-se dea mai întăiu lovitura de mórte. Numai la a treia împunsătură de lance și-a dat sufletul zicînd: „Isuse! Marie! Isuse! Marie!“ Al doilea a murit părintele Franciscan Francisc Blanco. La împunsătura cea dintăiu dată din drépta cu multă vehementă i-a scăpat mîna dréptă din veriga, în care era strînsă. De și rănit de mórte, cu liniște sufletescă neturburată și-a reaseșat mîna în verigă și a așteptat, până ce i-s'a dat a doua împunsătură, care a primit-o cu cuvintele: „În mînile tale îmi recomand sufletul meu!“

La al treilea, la părintele Martin de la Înălțare, ghidele a esecutat împunsătura cu atâta vehementă, cât s'a rupt mînunchiul lăncii, și virful de fer a rămas înfîpt în rană. În dată s'a urcat ghidele pe cruce și cu o smăncitură puternică a scos ferul cu măruntăile dimpreună din rana deschisă, pentru ca să

i-se pôtă aplica și împunsătura a doua, care nu se putea face, până când ferul era încă în trup. Martirul n'a dat nici semnul cel mai mic de durere, ci cînta liniștit: „Mărire Tatălui“ ca închiare a psalmului, celui ce era chiar pe sfârșite, când de o dată a doua lovitură îi curmă glasul și viața. De câte ori un martir primia lovitura de mórte, tot de una strigau creștinii cei de față cu glas tare: „Isuse! Marie!“ Strigătul lor a fost așa de puternic, cât se putea audi de parte în cetate.

Micul Antoniü n'a putut sfârși „Mărire Tatălui“ la psamul: „Lăudați, tineri,“ mai înainte de ce a primit lovitura de mórte; a trebuit, să o termineze în cer. Ludovic din contră și-a cîntat psalmul pâuă în capet, și fiind că și-a propus, să móră cîntând, și nu mai scia, ce să cînte, s'a întors cătră părintele Petru Baptista, care spânzura de pe cruce perdut în extas. Ludovic, prunc ascultător până la mórte, a voit, să întrebe, ce psalm să începă. Dar în momentul, când și-a întors capul, o împunsătură de lance i-a trecut prin inimă, și sufletul lui cel nevinovat a sburat în cer la Dumnezeu.

Statornicia și bucuria, cu care acești prunci au suferit mórtea, se ascria puterii tainei mirului, carea abia cu câte va luni mai înainte o primiseră de la episcopul Martinez S. I.

Când Ioan din Goto primi lovitura de mórte, tatăl său, care era între privitori, trecînd preste bariere a grăbit la el, a adunat sângele fiului său, a rupt o bucată din haina lui, și ca pe nisce mórte sfînte le-a dus mamei, carea ca și el era prea fericită de a avé un martir de fiu. O împrejurare, care a umplut

Revista politică.

Afaceri interne.

Corpurile legiuitoare au ținut în 11 a. c. ședință festivă spre a serba sancționarea legilor din 1848 și tot o dată a da expresiune de supunere și de fidelitate față cu regele apostolic.

De la ședință deputații Kossuthiști au absentat în mod demonstrativ, și nici cei alții deputați și membri ai casei de sus nu au fost toți de față. Ședința colectivă a deschis-o vicepresidentul casei de sus Károlyi Tibor, era Szilágyi, presidentul dietei, a citit scripta ministrului president, prin care se notifică, că Majestatea Sa a sancționat legea despre serbarea amintirii instituțiilor din 1848. Apoi s'a citit textul adresei omagiale către monarchul, și cetindu-se și verificându-se procesul verbal, ședința festivă s'a închis.

La 1 oră d. a. dignitarii țării și membrii corpurilor legiuitoare s'au prezentat în palatul regal. Regele urcându-se pe tron a primit omagiile. La adresa omagială citită de Szilágyi Dezső regele a dat următorul răspuns: „Asigurarea alipirii credincioase a magnaților și deputaților din țările mele Ungaria, Croația și Slavonia întruniți în parlament o primesc cu deosebită bucurie și cu cea mai intimă mulțumită, mai ales în ziua de azi, care însemnă aniversarea de o jumătate de secol a aceluși eveniment memorabil și de moment istoric, în urma căruia au obținut sancționarea regescă legile din 1848, cari au hotărât transformarea constituției vechi a țerilor coronei ungare și a întregii vieți publice în spirit corespunzător recerințelor timpului mai nou. Cu bucurie sancționez acel proiect de lege, în care memoria creării legilor din 1848 s'a decretat ca sărbătoare națională, hotărârea căreia a inspirat-o pietatea către patrie. Căci după ce s'a stabilit modalitatea, după care se pot administra pe cale constituțională afacerile comune

dintre țările coronei mele ungare și dintre cele alalte regate și țări ale mele, și în privința apărării comune sînt a se împlini obligamentele, ce se bazează pe sancționarea pragmatică, de asemenea s'a regulat permanent și raportul de drept dintre Ungaria și țările ei surori, în adevăr influința transformătoare a legilor din 1848 a creat baza, pe care zace existența de stat mai nouă a țerilor coronei mele ungare, în care atât de îmbucurător progresază dezvoltarea lor spirituală și materială.

„Am încredere în patriotismul poporului țerilor coronei mele ungare, pe cum și în înțelepciunea circumspectă și calmă a legiuitorilor ei, că pe baza esistență ulterioară dezvoltare a instituțiilor de stat tot pe acea cale va înainta, care conduce la promovarea adevăratului bine al țării și mijlocit la creșterea puterii și auctorității monarchiei.

„Pe acest teren și în această direcțiune tot de una puteți conta la bunăvoința și spriginul meu eficace.

„Rugând pe cel Atotputernic, ca să-și reverse cu abundența cea mai mare darul său asupra nisuițelor noastre comune spre acest scop, vă asigur despre grația mea nestrămutată.”

După acesta monarchul salutând pe cei de față s'a retras.

Ziua de 11 April la ordinul guvernului s'a serbat în mai multe orașe, dară fără însuflețire. Magiarii se entusiasmază pentru 15 Martie, era Nemagariii simt grei, că legile sancționate în 11 April 1848 nu se execută, ci în locul lor liberalismul a introdus despotism mai amar de cât absolutismul.

O deputațiune a clubului sârbesc din dieta Croației a fost la banul Khuen-Héderváry cerându-i spriginul spre realizarea dorințelor juste ale Sârbilor. Ei voesc deplină egalitate a elementului sârbesc cu cel croat, paritate la ocuparea catedrelor de la universitatea din Zagrab

și la umplerea oficiilor preste tot, poftesc, ca un șef de secțiune din Croația să fie sârb, mai de parte să se reguleze afacerea flămării sârbesci și referințele interconfesionale. Banul a promis, că va fi cu considerare la dorințele Sârbilor.

În ședința dietală din 13 a. c. ministrul de justiție a prezentat proiectul de lege despre societățile de credit economice și industriale.

În ședința din 15 a. c. s'au ales membrii delegațiunii.

Austria.

Cestiunea limbilor, care a provocat criza în Austria, și acum preocupă spiritele. „Politik“ scrie, că cestiunea acesta numai în sensul §-lui 19 al constituției se poate rezolva, după care oficialii au, să vorbească fie care limbă a populațiunii din provința, în care e aplicat. Până acum acesta s'a dispus prin ministrul Badeni numai în Boemia, fiind că aici populațiunea cehă e mai compactă.

Germanii radicali pe rînd se subtrag de sub terorismul radicalilor Schönerer-Wolf.

Rutenii din Galiția nu sînt mulțumiți nici cu cabinetul Thun, care ca și Badeni l-a lăsat pe mâna Polonilor.

Germania.

Ministeriul prusian prin o ordinațiune provacă pe șefii districtelor administrative cu populațiune mică, ca să oblige pe oficialii, ca afară de servit și în atingerea lor socială să lucre pentru susținerea și întărirea naționalității germane. Ordinațiunea recomandă oficialilor, să participe la toate acelea instituții, cari sînt apte de a ridica bunăstarea și cultivarea poporului german și de a lăți cultura germană, să spriginescă clasele poporului periclitat în naționalitatea lor germană, dară tot o dată obligă pe oficialii, ca să se rețină de la orî ce direcțiune agresivă față cu populațiunea de altă limbă și pe lângă respingerea nisuițelor antigermane să dovedescă spirit conciliant.

Franța.

Tribunalul militar, care a fost ofensat prin pamfletul publicat de Zola în afacerea Esterházy - Dreyfuss, a hotărît a pași însuși ca acuzător, după ce curtea de casație a anulat sentința adusă în procesul intentat lui Zola de către ministrul de războiu.

Între corpurile legiuitoare erau și diferență. Senatul a șters orî redus mai multe poziții din budgetul votat de camera deputaților. Așa camera a votat pentru edificii școlare 7 milioane, senatul numai 5 milioane de frs. Alt cum și suma acesta e prea mare, după ce multe școli de ale statului stau goale, cercetând pruncii școlile libere ținute de biserica catolică.

Rusia.

Țarul Nicolau a trimis împăratului sinez (Bogdo-Chan) o telegramă, în care

pe Paul Michi cu cea mai dulce mângăere, a fost asemănarea morții lui cu a Învățătorului dumnezeesc. El muri pe cruce ca membru al Societății lui Isus în etate de trei zece și trei de ani, și încă chiar ca Mântuitorul într-o zi de Vineri. Și el și-a dat sufletul zicînd: „În mâinile tale îmi dau sufletul meu!” Fratele laic Iacob Chisai S. I. a fost tot de una un mare venerator al patimilor lui Isus și a scris o carte de meditații despre patimile Mântuitorului. Cu mâna sa a făcut pentru cartea sa și desemnuri, cari reprezintă patimile lui Isus. Și pentru el încă a fost o mângăere nespasă de a ave o morțe atât de asemenea cu a prototipului dumnezeesc. Mai pe urmă a murit conducătorul cetei glorioase, Petru Baptista. El a cerut mai înainte permisia de a muri mai pe urmă de de toți, ca până la morțe să-l poți ajuta pe toți cu rugăciunile sale. În extasul său a murit deja la împunsătura cea dintâi. A doua n'a mai simțit-o.

Ast fel de sfârșit avu ceta glorioasă. Pe când trupurile lor sângerau încă pe lemnul crucii, sufletele lor se bucură deja de fericirea cerescă, și au cunoscut, cât sînt de adevărate cuvintele Apostolului: „Nu sînt vrednice patimile vremii de acum spre mărirea, ce va, să se arete întru noi.”

După ce martirii și-au dat sufletele, creștinii trecînd barierele au năvălit spre crucile martirilor, pentru ca să-și lea moște de la ei. Ostașii au trebuit, să-l alunge cu forța înderept.

Aici sângele martirilor încă s'a făcut sămînța creștinilor. În anul 1598, adică la un an după martiri, a botezat Iesuitul Baëza singur 32.000 de păgâni. Pe timpul executării erau numai puține mii de creștini în Nagasachi. La cât va ani mai apoi erau 40.000; numărul creștinilor în decursul celor trei ani, ce au urmat după martiri, a crescut în întregă Iaponia cu 300.000. Și această sporire vrednică de totă mirarea s'a întimplat în mijlocul celei mai grozave persecuțiuni. Căci cei 26 martiri din 5 Februarie 1597 au fost numai pîrgă pe altariul martiriului, morțe lor pe colina de lângă Nagasachi a fost numai prevestitorea furtunii adevărate, care s'a descărcat cu o furie nimicitoare sub urmașii lui Taicosama, mai ales sub împăratul Daifusama, și nu s'a liniștit, până când sute de mii de creștini n'au sângerat între cele mai îngrozitoare chinuri, și până când n'a fost stirpit din țara insulelor și cel din urmă preot creștin. Două vécuri a rămas biserica din Iaponia fără de preoți și fără de păstori. Numai pe la mijlocul vécului acestuia s'au deschis erași porțile împărăției Micadoului înaintea apostolilor credinței adevărate, și a început a se reconstrui din ruinele bisericii martirilor de odinioară misiunea catolică. Să sperăm, că darurile și meritele unui trecut atât de glorios nu se vor perde de tot pentru generațiunile viitoare.

„Die katholischen Missionen.“

fi multămesce, pentru că a demandat ministrului Tung-Li-Yamen, ca să subscrie transacțiunea, prin care se permite Rusiei ocuparea porturilor Port-Arthur și Talien-Wan împreună cu teritoriul corăspunător și se concede legarea Port-Arthur-ului cu linia ferată siberiană. Bogdo-Chanul a declarat agentului diplomatic rusesc, care i-a înmănat telegrama, că se bucură de telegrama țarului și speră, că amiciția de 200 de ani dintre ambele state se va consolida prin transacțiunea efeptuită.

Spania și America.

Spania prevădând pericolul, ce o amenință, e mai conciliantă, prin ce poate, că va mai îmblânda și pe Americanii. Pe cum se anunță din Madrid, ambasadorii marilor puteri au sfătuit guvernul spaniol, ca să dea insurgenților armistițiū. Guvernul a primit sfatul marilor puteri și telegrafice a autorizat pe generalul Blanco, comandantul suprem din Cuba, ca să închie armistițiū cu insurgenții, pe cât timp va afla el de bine. Acesta a pofit-o și Statele unite. Pe timpul, cât durează armistițiū, se speră aflarea vre unui espedient spre complanarea diferențelor. Dacă insurgenții se vor supune, pacea ușor se închie, dacă înse vor continua cu revoluțiunea, Spania așteptă, ca marile puteri să înduplece Uniunea americană la păstrarea neutralității. Se zice, că intervențiunea Papei s'a întâmplat la rugarea telegrafică a reginei-regente. Procedura reginei, care n'a întrebat pe guvern, se califică de neconstituțională.

Presidentul Statelor unite din America de Nord Mac Kinley în rescriptul adresat camerei și senatului în cestiunea cubană se ocupă de răscălele din Cuba, cari au cauzat pagube considerabile comerțului, industriei și capitalului american, reprobă barbarismul luptelor de acum, în urma cărora au perit numai de morburii și de fōme 150.000 de omeni. Continuarea rășboiului va duce la totala nimicire a uneia din părțile beligerante. Nu află încă de oportun timpul spre a proclama independența Cubei. Apoi espune cauzele, cari fac necesară intervențiunea americană chiar și cu arma. Rescriptul s'a străpus comisiunilor parlamentare pentru afacerile esterne.

Curs de îngrijitoare.

În sensul ordinațiunii de la 30 Novembre Nr. 5894—1897 a Preaveneratului Consistoriū mitropolitan gr. cat. din Blaș în 1 Maiū a. c. la Asilul gr. cat. de copii din Blaș se va deschide un curs de 6 luni pentru pregătirea și cualificarea acelor candidate, cari doresc, să fie aplicate ca îngrijitoare la asilele de copii permanente.

Candidatele, cari doresc, să fie admise la acest curs, au să dovedescă:

1. Cu estrasul matricular de botez, că au etatea între 18—40 ani.

2. Prin atestat scolastic, că au terminat 6 clase populare, sau cel puțin că știu ceti și scrie bine, cunosc cele 4 operațiuni din comput, știu vorbi și scrie bine ungurese, au ton curat și auq musical.

3. Prin atestat de la primărie, subscris și de parochul locului, că au o purtare morală bună.

4. Prin atestat medical, că sînt deplin sănătoșe.

Soțiile învățătorilor, văduvele și orfanele lor vor fi preferite.

La acest curs vor fi admise 10 candidate; pentru aceea numai cererile intrate până în 28 April st. n. vor fi luate în consideratie.

Blaș în 10 April 1898.

Ioan F. Negrăș
presidentul senatului.

Convocare.

Despărțemintul Făgăraș al Reuniunii învățătorilor din Archidieceșsa de Alba Iulia și Făgăraș își va ține adunarea sa generală de primăvară în ziua de 1 Maiū st. n. a. c. în școlă gr. cat. din Șinca veche.

La această adunare sînt cu totă onōrea invitați toți membrii acestei reuniuni, apoi On. D. preoți și toți binevoitorii cauzei școlare.

Programa: Duminecă în 1 Maiū st. n. la orele 8¹/₂ a. m. participare în corpore la serviciul divin. 1. Deschiderea adunării și constatarea membrilor preșenți. 2. Ascultarea prelegerii practice din istorie ținută de membrul E. Crișan. 3. Incassarea tacselor și înscrierea de membri noi. 4. Cetirea procesului verbal din adunarea precedentă. 5. Raportul comitetului despre activitatea sa de la ultima adunare generală, apoi raportul casarului despre starea averii. 6. Disertațiunea „Învățătorul în și a fară de școlă” de membrul A. Stroia. 7. Propunerii și interpelări. 8. Designarea membrilor, cari la adunarea proxima vor ține prelegeri practice ori disertațiuni. 9. Defigerea locului și timpul adunării generale viitoare.

Șinca veche, 1 Aprilie 1898.

Ioan Pop
președinte.

Eustachiū Crișan
secretar.

Convocare.

Adunarea de primăvară a despărțemintului reuniunii învățătorilor gr. cat. din protopopiatul Albei Iulie conform § 21 din statutele reuniunii învăț. gr. cat. din Archidieceșsa de Alba Iulia și Făgăraș se convocă pe ziua de 25 Aprilie st. n. a. c. la 8 ore a. m. în școlă gr. cat. din Chișfalău pe lângă următoarea

Programă: 1. Celebrarea s. liturgii și a părăstasului întru amintirea repausatului preot Georgiū Totoian. 2. Ținerea prelegerii practice de la ordinea zilei eu elevii școlii gr. cat. din Chișfalău prin învăț. Georgiū Totoian. 3. Deschiderea adunării prin președinte. 4. Cetirea și verificarea procesului verbal din adunarea precedentă. 5. Susceperea de membri fondatori și ajutatori și incassarea taxelor restante de la membrii ordinari. 6. „Cuvînt către colegii mei,” disertație de Ioan Tănase învăț. în Bărăbant. 7. „Educațiunea în școlă și familie,” disertație de Ioan Pampu învăț. în Alba Iulia. 8. Discutarea asupra temelor predate. 9. Designarea persōnelor, cari vor avé a diserta la proxima adunare. 10. Deciderea locului și timpul proximei adunări. 11. Propunerii eventuale. 12. Alegerea unei comisiuni pentru verificarea procesului verbal din adunarea presentă. 13. Alegerea oficialilor reuniunii pe timp de un an conform § 23 lit. a. 14. Închiderea adunării.

Ighiū în 8 Aprilie 1898.

Ioan Dumitrescu
pres.

Ioan Domșa
not.

Convocare.

Conform §-lui 21 din „Statutele reuniunii învățătorilor gr. cat. din Archidieceșsa gr. cat. de Alba Iulia și Făgăraș” prin această se convocă toți învățătorii gr. cat. din Tractul Biel la adunarea de primăvară, ce se va ține la 7 Maiū 1898 în școlă gr. cat. din Felsa, la carea cu tot respectul sînt rugați a lua parte și On. Domni Preoți ca directori școlari, pe cum și toți binevoitorii și spriginitorii reuniunii noastre.

Program: 1. Participarea în corpore la serviciul divin. 2. Deschiderea adunării

la orele 8¹/₂ a. m. prin președintele actual. 3. Constatarea membrilor preșenți. 4. Cetirea și autenticarea procesului verbal luat în adunarea precedentă. 5. Alegerea comisiunilor: a) pentru înscrierea de membri noi și incassarea taxelor, b) pentru censurarea eventualelor elaborate înaintate comitetului despărțemintului. 6. Prelegerea practică din Abcdar „Aprinjōrele sau lemnuțele” predate de Teodor Pănzan, învățator în Săncel. 7. Critică liberă asupra prelegerii prin membrii-învățători. 8. „Școlă,” disertațiune ținută de Ioan R. Poșă învățator în Felsa. 9. Raportul comisiunilor de sub 5. 10. Raportul casarului. 11. Designarea persōnei disertante și a celei care să țină prelegere practică la adunarea proxima. 12. Defigerea locului pentru ținerea proximei adunări. 13. Alegerea unei comisiuni verificătoare a procesului verbal. 14. Eventuale propnerii. 15. Închiderea adunării prin președinte.

Săncel la 10 April 1898.

Teodor Pănzan
președ.

Bomul Bus
not. reun.

Noutăți.

Săptemăna sfințelor Patimi s'a serbat în Blaș cu obiceiurile ceremonii ale bisericii noastre răsăritene, cari sînt atât de pătruștore și pline de symbolism. Luni și Marți s'au ținut exercițiile spirituale pentru clerul gremial, la cari a fost de față și Escelența Sa Părintele Mitropolit. Meditațiunile le-a rostit Cl. Dr. Isidor Marcu prefectul de studii în seminariul teologic archidieceșsan. Joi a celebrat Escelența Sa sfințind după prescripțiile rituale și sfințul Mir. La sfârșitul sfințel Liturgii I. P. S. Sa a sevărșit spēlarea piciorilor la 12 clerici de anul al IV-lea, cari la prânz au fost găzduiți și dăruiti de Escelența Sa cu daruri și suvenire. Joi sară cea dintăiū Evangelie a cetit-o asemenea Escelența Sa Mitropolitul, și tot I. P. S. Sa a pontificat și la înmormintarea Domnului. — În Lugoș exercițiile spirituale pentru cler le-a condus însuși Ilustritatea Sa Episcopul Dr. Demetriū Radu în zilele Luni, Marți și Mercuri. Exerciții spirituale de altmintrea a ținut întreg clerul diecesan. În Joia mare și Vineria mare asemenea a predicat Ilustritatea Sa în catedrală dănd însuși pildă, că e o datorință foarte gravă a clerului și o condiție de esistență și înflorire a bisericii predicarea cuvîntului lui Dumnezeu. Pentru că scris este: „Cum dară vor crede... fără de predicătoriū?” Joi în decursul sfințel Liturgii Ilustritatea Sa a spēlat piciorile la 12 băeți nevinovați, ceremonie, care acum întăiū s'a sevărșit în Lugoș. Din tōte acestea se pōte vedé, că scirea foilor unguresci, după care Ilustritatea Sa episcopul Lugoșului în 11 a. c. ar fi fost la Budapeșta, e absolut falsă. — Din cele alalte două centre diecesane nu avem raport despre serbările acestei mari săptemăni.

Întru mărirea lui Dumnezeu. Pentru preturnarea sau schimbarea unui clopot spart de la biserica noastră din Serb-Cianad au donat domnul Valeriū Pop proprietar mare în Zsebely suma de 50 fl. și dōmna Mina Vălean n. Casan preutésă în Serb-Cianad suma de 50 fl. Clopotul s'a procurat și se folosește deja spre mărirea lui Dumnezeu. Petru Vălean as. cons. par.

Dare de samă. Pentru opul meu T. I. „Jertfa creștinilor” au solvit prețul: I. Din diecesă de Oradea mare: (Continuare.) On Augustin Antal, Teodor Bulcu, Georgiū Marinescu, Andreiū Păpălvai, Antoniū Palladi din protopopiatul Beiușului. Ioan Papp, Ioan Pop sen., Teodor Moza, Iacob Baba, Petru Pop din protopopiatul Holodului, Vasiliū Herló, Petru Fejér, Vasiliū Stanca din protopopiatul Crișului repede, Iosif Grama, Ioan Cristian din protopopiatul Letei, Georgiū Daraboș, Georgiū Talpași, Ioan C. Moldovan, Paul Popp din protopopiatul Vașadului, Ludovic Rezei, Andreiū Lazi, Andreiū Bogdan, Corneliū Gitta, Alesandru Grama, Ioan Cinca din protopopiatul Supurului. (Va urma.) Dr. V. Szmigelski.

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Începuturile picturii creștine.

(Continuare.)

Un alt fel de iconografie a vécurilor creștine celor dintâi constiuiesc chipurile simbolice. Ele îndrumă pe privitorii la o idee, care are anumite raporturi cu obiectul reprezentat printr'însele. Ele în parte sînt forte vechi, ba unele sînt împrumutate din vederi págâne și înzestrate cu caracter creștinesc. Așa aflăm reprezentat pánul și fenixul, cari le cunoscea deja anticitatea páganá ca simbole ale permanenței și nemuririi.¹⁾ Fenixul une oria e înzestrat cu aureolă. Deja în vécul cel dintâi al bisericii îl folosesc scriitorii creștini ca simbol al înviării. Naea se găsește deja între simbolele acelea, cari le recomandă creștinilor spre folosire Clemente din Alesandria.²⁾ La págani ea a fost simbolul fericirii statului. Érá creștinilor le e simbolul călătoriei bine se-vârșite prin viața pámintescă. Creștinii cei dintâi priviau adecă mormintul de portul păcii pe sama sufletului după furtunile și necasurile lumii. Ideea acésta se exprimă a dese ori prin un far, spre care-și îndreptă naea cursul. Dară naea e și simbolul bisericii, mai ales când odihnesce pe spatele unui pesce, simbolul lui Christos, care pórtă biserica. În icónele cele mai vechi biserica se representă tot de una prin o nae.³⁾ Apostolii cármuesc ca piloți și corábieri naea acésta, a fară de care nu este mántuire. De aceea se folosiau și de simbolele călătoriei pe mare, ale mării, farului, anghirei și pescelui. Anghira, după cum ne spune Clemente din Alesandria,⁴⁾ încă e unul din simbolele acelea, cari creștinii puteau, să le folosescă pe inelele sale de sigilat făr de temere ca icóne ale sperării întemeiate pe Dumnezeu; ea e simbolul acela, care le oferia în tocmai ca și corábierului singurul ajutorii sigur în furtunile persecuției. Dacă anghira se găsește dimpreună cu delfinul, atuncia simboliséză sperarea întemeiată pe Christos.⁵⁾ S. Ioan Chrisostomul și s. Ambrosiú aseménă anghira cu credința, carea susține pretutindenea spiritul cel ce se alipesce de ea. Frunza de maslin în ciocul porumbului representând faptul, că nscatul s'a ivit din nou din apele potopului, se găsește a dese ori în reprezentările lui Noe și ale corábiei. Creștinii cei vechi împreună cu simbolul acesta idea păcii. Rodnicia de fapte bune dreptatea, nevinovăția și milostivirea sînt idei, cari ss. Párinții le exprimaú cu simbolul maslinului. Acésta o făceau pe temeul cuvintelor Psalmistului. Frunza lui frumósă și pururea verde făcea, ca el să fie un simbol predilect. Finicul îl cunosceaú Elinii, Romanii și Iudeii ca simbol al învingerii. În Apoc. 7, 9 cetim despre cei aleși, că ei stau „înaintea scaunului și înaintea Mielului îmbrăcați în haine albe, și stîlpări de finic în mâinile lor“. Pe mormintele creștinilor celor din vécurile cele dintâi se găsește a dese ori finicul însoțit de monogramul lui Christos exprimându-se prin acésta, că învingerea lor s'a derivat din semnul acesta sfînt. Finicul mai e a fară de aceea și simbolul martiriului. Cocosul ca simbol are mai multe însemnări. El pe morminte aduce aminte de dogma înviării.⁶⁾ El mai însamnă și deșteptăciunea. Dacă se găsește pe sarcofage ca adaus la figura s. Petru, va, să aducă creștinilor a minte de căderea Apostolului și să le spună, că ei să fie cu luare a minte. Tot cocosul e mai de parte și simbolul predicătorilor, cari în întunerecul acestei lumi vestesc lumina vieții viitoare. Simbolul cerbului se referesce la taína botezului și exprimă dorul cel mare de grația botezului (ps. 42, 1). S. Scriptură folosește a dese ori simbolul acesta spre a exprima printr'înșul diferite idei. Aú găsit, că el însamnă nu numai pe

Christos, ci și pe Apostoli, pe dascáli și pe sfinții bisericii și pe credincioși. El însamnă și temerea sufletului, când i-se apropie primejdiile, și cum sufletul e gata a fugi de ele. S. Ieronim află, că cerbul representéză pe Apostoli și pe cei alaiți dascáli ai bisericii.¹⁾ Tertulian dimpotrivă invinuesce pe episcopi, că în timp de pace sînt lei, érá în luptă cerbi.²⁾ Liber pontificalis ne spune, că darurile votive, cari le primia biserica romană, cuprindeau de multe ori cerbi de argint, și Constantin M. între statuile capitalei sale celei noué încă a aședat un cerb de aramă. Mieii și oile conform cuvintelor Mántuitorului (Io. 21, 16 ur.) se priviau de simbole ale credincioșilor și Apostolilor. În mosaicuri era obicínuit numérul de două spre zece oi cu figura lui Christos. Mielul reamintia credincioșilor mórtea Mántuitorului de pe cruce și pázia pe neofiți de smintelá, ceea ce nu ar fi făcut însă-și reprezentarea directă a réstignirii. Mielul pe timpul persecuțiilor a fost singurul simbol al morții lui Christos și în decursul celor dintâi șese vécuri a trecut prin diferite metamorfosări cu privire la atributele lui. Mai târziu aureola a fost atributul special al Mielului lui Dumnezeu. Nici un simbol nu se repeșesce așa de des ca cel al porumbului.³⁾ Acésta a bună samă se întimplă, pentru că porumbul se infățiséză ca mijlocitorii în lucrările cele mari ale milostivirii dumnezeesci: cu prilejul potopului ca simbol al păcii dumnezeesci, érá la botezul lui Isus ca simbol al Spiritului sfînt. Christos însu-și s'a folosit de tropul porumbului ca de simbol al simplității și nevinovăției sufletului, și biserica l-a privit de simbol al umilinței, blândeței, iubirii, contemplării și cuminției. Porumbul simboliséză mai de parte une oria pe Christos însu-și, apoi pe Apostoli și pe credincioși, érá pe morminte simboliséză mai ales sufletul creștin intrând în împărăția cerescă.⁴⁾

Crucea și monogramul lui Christos se găsește de multe ori împreunate. În timpurile cele mai vechi crucea se ascundea în figura literei grecesci T ori se cuprindea în monogramul lui Christos. Cu tóte acestea ne spune Tertulian, că creștinii erau veneratori zeloși ai crucii. Ei se însemnaú cu semnul crucii, când intraú și când ieșiau, când se aședau la masă, când se sculaú și când se culcaú.⁵⁾ Semnul crucii se aplica pe uși și pe ferești, pe păreți și pe coperișe, pe unelte și pe haine. Creștinii îl găsiau pretutindenea în natură. Așa ne spune s. Iustin,⁶⁾ că crucea e imprimată naturii pretutindenea, și că abia esistă vre un meseriaș, care să nu aibă figura ei printre uneltele sale, ba că omul o pórtă pe sine însu-și, când își întinde mâinile spre rugăciune. Tertulian⁷⁾ ascrie naturii întregi o silință spre Ziditoriul, și că acésta e rugăciunea ei, chiar și paserile întindend aripile sale forméză o cruce. De aceea zice Minuciú Felix cátră págani: „Trofeele vóstre de învingere nu imiteză numai forma crucii, ci și pe cel Réstignit; noi vedem semnul crucii în nae, când merge cu vintrele nmfiate.“ Iulian Apostatul zice creștinilor: „Voi vă închinați unei cruci și o zugrăviți înaintea fețelor și caselor vóstre.“⁸⁾ — Dintre tóte simbolele bisericii celei vechi nici unul nu a fost așa de general ca simbolul pescelui fie în numele grecesc ΙΧΘΥC. ori în icóna pescelui ori în împreunarea amindouora. E deci vorba aci despre un simbol important al disciplinei arcane, despre o aplicare îndoită la Christos și la creștinii. Motivul de a reprezenta pe creștinii prin simbolul pescelui aú fost cuvintele Mántuitorului: „Vé voiú face pe voi pescari de ómeni“ (Mt. 4, 19). În botez creștinul se afunda în apă, în elementul acela, în care pot, să tráescă numai pescii, și de aceea creștinii se și numiau pescuți, pe cum se vede în imnul cel vechiú, care-l reproduce Clemente din Alesandria,⁹⁾ și pe cum zice Tertulian: „Noi pescuți ne nascem după pescele nostru Isus Christos în apă.“ Dórá deja páganii aveaú un mit despre un pesce sfînt, care a alungat

¹⁾ In Isai. c. 34.

²⁾ De corona milit. c. 1. Cfr. Ilias I. v. 225; Aristoph. Nephelai v. 352.

³⁾ De Rossi, l. c. p. 311 ur. »Columba« însemnă suflet. Explicarea acésta o întărește un epitaf, în care doi porumbi cu ramuri de maslin se numesc »Beneria, Sabbatia«, érá de-asupra se cetesce »Palumbus sine fel« și »Victoria, Selene animae«.

⁴⁾ Prudent. Cathemer. hymn. III. v. 166.

⁵⁾ Prudent. hymn. VI.

⁶⁾ Apol. I. c. 72.

⁷⁾ De oratione c. 23.

⁸⁾ Ep. 7. ad Artabium.

⁹⁾ Paedag. la sfârșit.

¹⁾ Iov 29, 18; Eus. de praep. ev. IX. c. 29; s. Clem. Rom. ep. I. c. 24; II. c. 9; s. Aug. C. D. l. XXI. c. 4. Cfr. de Rossi, Roma sott. vol. II. p. 313.

²⁾ Paedag. III. c. 11.

³⁾ Const. Apost. II. 57.

⁴⁾ Paedag. III. c. 11: »Érá semne să ne fie porumbul, ori pescele, ori naea, care se pórtă repede de vint, ori lira de musică, de care s'a folosit Policrate, ori anghira năii.«

⁵⁾ Cfr. de Rossi l. c. p. 314. 316.

⁶⁾ S. Cem. Rom. ep. ad Cor. XXXIX. 2.

monstrii mării,¹⁾ și de aceea creștinii încă folosia simbolul pescelui învingătorii, carele subjugă pe demoni. O analogie bătătoare la ochi cu Christos imbia și peștele acela, care l-a prins Tovi, pentru ca cu el să alunge spiritul cel necurat și să redea tatălui său lumina ochilor. Isus cu puterea crucii încă a învins pe satana și prin învățătura sa dumnezească a dat lumii lumina mântuirii. În dată ce peștele în limba simbolică a fost substituit ideii Mântuitorului, se imbia de la sine și aceea, ca creștinii să se folosească de acest simbol spre a ascunde într'insul marea taină a s. Eucharistiei, carea biserica cea veche în tot de una s'a silit, să o ascundă dinaintea privirilor profane.²⁾ Une oria să găsească peștele zugrăvit așa, că pe spate poartă o nae. El atunci înșamnă pe Christos, care poartă și susține biserica în mijlocul furtunilor lumii. Încă și mai desă e combinarea pescelui cu anghira, ceea ce e esprimarea simbolică a sperării întru Dumnezeu, ori cu un porumb, care poartă în cioc o olombă de maslin, prin ce se exprimă

¹⁾ Aristot., Hist. animal. l. IX. c. 37; Plin., Hist. nat. IX. 47.

²⁾ Cfr. de Rossi, De christ. monum. Ichtyn exhibent., ap. Pitra, Spicil. Solesm. T. II; Becker, Die Darstellung Jesu Christi unter der Bilde des Fisches, Breslau 1866.

dorința „în pace și în Christos“. Se găsește peștele zugrăvit și cu numele lui Christos ori lângă el ori în combinare cu păstorul cel bun și cu monogramul lui Christos. Preste tot simbolul pescelui a rare ori se găsește singur.

Între reprezentările simbolice mai avem, să înșirăm și combinarea pescelui cu pânea, care combinare pornind din înmulțirea cea minunată a pânilor și pescilor a înălțat minunea acesta în șirul simbolurilor. Se mai găsește peștele purtând pe spate un vas cu pâni și altul cu vin,¹⁾ ori masa, pe care e pâne și un pește, în vreme ce lângă masă sta un bărbat binecuvintându-le și o femeie rugându-se. Aci mai aș, să se înșire și iconele acelea, cari sub forma unui prânz alor șapte persoane aludând la minunata înmulțire a pânilor înfățișează s. cuminecătura. Acum de curând s'a găsit în catacombele din Alexandria reprezentarea combinată a nunții din Cana, a înmulțirii pânilor și a s. cuminecături.

(Va urma.)

¹⁾ S. Ieron. ep. ad Rusticum; De Rossi, Roma sott. vol. II. tav. XVI.

Ben Hur

saū

Zilele lui Mesia

de Lew. Wallace.

(Continuare.)

II.

O surprindere.

Gândul lui Ben Hur a fost, ca pe la ivitul zorilor să se abată la o latre și să-și cercce un loc sigur de popas; înse zorile îl surprinseseră, și el călări deci mai de parte. Călăuzul îi promise, că mai apoi îl va duce într'o vale împrejurată de stânci mari, unde este un izvor, mai mulți duși și pășune pe sama cailor.

Cum călăria mai de parte și se gândia asupra evenimentelor minunate, cari aveau, să se întimplă preste scurt timp, și asupra schimbărilor, cari aveau, să le producă acelea în sortile oamenilor și ale poporilor, călăuzul pururea atent îi îndreptă luarea a minte la ivirea de străini în apoia lor. Jur împrejur se întindea cu colinele de năsip pustia, care văpsi pe încetul lumina crescândă cu colore galbenă; nici o verdetă nu se vedea.

Din colo la stînga, dar încă de parte, se întindea o catenă de munți scunși; ea părea, că e nesfârșită. În golul unui ținut ca acesta un obiect, care se mișca, nu putea, să rămână multă vreme neobservat.

„E o cămilă cu călăreți,“ zise în dată călăuzul.

„Sint și alte în urma ei?“ întrebă Ben Hur.

„E singură. Ba mai este cu ea și un bărbat călare; are, să fie călăuzul.“

Nu după multă vreme Ben Hur putu să vadă însu-și, că cămila era albă și neobișnuit de mare. Îi reamintia minunatul animal, care aduse pe Valtasar și pe fată-sa la fântâna din dumbrava Dafnei. Nu putea, să fie altă cămilă asemenea aceleia. În vreme ce se gândia la frumoasa Egiptenă, domoli pe încetul pașul calului său, până când în sfârșit putu, să deosebescă pe spatele cămilei o houdah provădută cu perdele, în care ședeau două persoane. De cum va ar fi Valtasar și Iras! Avere-ar ore, să li-se descopere? Înse nu puteau, să fie ei: cum ar fi venit ei aici în pustie — și încă singuri?

Până ce cumpănise întrebările acestea, cămila cu pașii săi clătinați și zăbavnici

apropiase de ei pe cei doi călăreți. El aușia sunetul clopoțelilor și vedea înhămarea și înșeuarea aceea bogată, carea o admirase mulțimea atunci la izvorul Castalia. Vedea și pe Etiopénul, care se obișnuia a însoți pe Egiptenii aceia. Cămila se opri chiar lângă calul lui Ben Hur, și când acesta privi la deal, vădu pe însă-și Iras, cum privia jos la el ulmită și cercetătoare cu ochii săi cei mari și umeși pe sub perdăua ridicată.

„Binecuvîntarea credinciosului Dumnezeuu fie cu tine!“ zise Valtasar cu glasul său tremurătoriu.

„Și cu tine și cu ai tăi fie pacea Domnului!“ răspuse Ben Hur.

„Ochii mei sint turburați de lacrimi,“ zise Valtasar, „dară ei totuși îmi dovedesc, că tu ești acel fiu al lui Hur, cu care m'am înțilbit de unăzi, când a fost ospe prețuit în cortul lui Ilderim Nobilul.“

„Și tu ești Valtasar, acel Egiptean înțelept, a cărui cuvîntare despre anumite evenimente sfinte de ale viitorului m'a adus aici în pustie. Ce faci tu singur aici?“

„Cel ce e acolo, unde e Dumnezeuu, acela nici o dată nu e singur, și Dumnezeuu e pretutindenea!“ răspunde Valtasar cu glas sərbătorec. „Dară ca să-ți răspund în sensul întrebării tale, — la o mică depărtare în urma noastră vine o caravană, carea merge spre Alexandria, și fiind că ea trece prin Ierusalim, voiam, să folosesc prilejul și să mă alipesc de ea, până vom fi ajuns în sfînta cetate, ținta călătoriei mele. Dar ea se mișcă foarte încet. — cu atât mai virtos, fiind că o însoțesc o cohortă romană, — și așa azi dimineță am pornit mai de timpuriu ca de obicei și o am întrecut puținel. De tălhari nu ne temem, căci aci am un ferman de la șeful Ilderim; împotriva animalelor selbatice Dumnezeuu e scutul nostru cel mai bun.“

Ben Hur se închină și zise:

„Epistola bunului șeic e un scut sigur, până unde se estinde pustia, érá leul acela ar trebui să fie iute, care ar vré, să ajungă pe acest rege al felului său.“

Rostind cuvintele acestea guguli grumazi cămilei.

Iras privi la el cu un zimbet, care nu rămase lipsit de influință asupra tinerului. Privirea lui se odihni pe ea deja pe timpul conversații lui cu bătrânul. „Chiar și lui

i-ar prinde mai bine,“ zise ea, „dacă i-s'ar sfârși ajunarea. Până și regii aș fôme și dureri de cap. De cum va tu întru adevăr ești acel Ben Hur, despre care grăise adineaori tatăl meu, și pe care a-l fi cunoscut mi-a fost o bucurie, atunci nu suferi îndoeală, că bucurios ne vei arăta calea cea mai scurtă la apă vie, pentru ca ea să ne drégă prânzul în pustie.“

Ben Hur răspuse în chip curtenet:

„Frumosă Egiptenă, eu simt ca și tine! Dacă vei mai pute răbda încă puținel timp chinul setii, noi vom găsi izvorul, care-l doresci, și eu îți promit, că apa lui va fi tot așa de dulce și rece ca și cea a vestitului izvor Castalia. De cum va voesci, atunci să grăbim.“

„Primesce mulțămita înșetoșăilor!“ răspuse ea. „Eu în schimb te voi imbia cu o bucată de pâne din cuptorele cetății și cu unt prospet de pe luncile rouróse ale Damascului.“

„Un dar rar! Să pornim!“

Rostind cuvintele acestea Ben Hur porni cu călăuzul înainte; asta e unul din inconvenientele călătoriei pe cămile, că ea pretinde o intrerumpere a conversații.

După câtă va vreme sosi societatea la o vale lătită. În acesta o conduse călăuzul la vale întorcându-se în drépta. Pămîntul cufundăturii era môle de plôe prospetă și pe lângă aceea era cam peziș. Pentru câtă va vreme se largi valea; dar apoi érá o cuprinsă de amîndoué laturile stînci înalte și prăpăstioșe, brăzdate de ape, cari se aruncau pe ele la vale și alergau spre văi mai adânci.

Mai pe urmă ajunseră călăreții printr'o strîmtore într'o vale largă și frumoasă. Călătorilor, cari chiar acuma sosira din pustia galbenă, monotonă și neplăcută, valea acesta li-se păru ca un raiu descoperit acum întâia dată. Canalurile de apă, cari șerpuiău printr'insa, mărginite de dărîmături de pîtră albă și sfărîmăciósă, păreau, că se întind ca nisce fire de argint în jur de insule pline de érbă și trestie. Din capétul cel mai extrem al văii Iordanului se tîrîseră la deal până aici căți va oleandri îndrăzneți, și florile lor cele mari împodobiau ca nisce stele locul acesta solitar. Un finic se înălța cu superbie regescă. Pôlele păreților de stîncă ai văii erau acoperiți cu o țesetură

de vițe, și de ceea parte de desubtul unei stînci era pădurea de duși, carea împrejură isvorul cercat. Și acolo conduse călăuzul societatea fără de a băga în seamă potîrnichile fluerătoare și cele alalte pasări pestrițe, cari se înălțau lute din pitușurile sale trestioase.

Apa curgea dintr'o crepătură a stîncii, carea vre o mână providențială o lărgise așa, cât ea forma o peșteră boltită. De-asupra ei era gravat cu litere evreesci mari în stîncă virtosă numele lui Dumnezeu. Făcătorul acestor litere a bună samă a bent și a petrecut aci mai multe zile și și-a exprimat recunoștința sa în acest chip dănuitoriu. Din boltitură curgea riulețul vesel preste petri învescute cu mușchi și plioscăia apoi curat ca cristalul într'un lighian mic. De acolo șerpua printre țermi învescuți cu erbă, pentru ca să adape arborii văii, mai înainte de ce ar dispăre în năsipul uscat. Câte va cărări înguste se puteau observa la marginea lighianului; abstragînd de la aceste juri împrejur era erbă necălcăță, la vederea căreia călăuzul asigură pe călători, că aci vor puté, să odihnescă, fără ca alții să-i conturbe. În dată luară cailor frinele, și Etiopénul ajută lui Valtasar și fetei lui, să se pogóre de pe cămila ingenunchiată. După aceea bătrânul își îndreptă fața cătră răsărit, puse cu reverință mările cruciș pe pept și se rugă.

(Va urma.)

Bólele Oilor.

Spasmul. O altă bółă răspândită la oi este *bółă spasmodică*, care nu e contagioasă, dar apare la un număr mare de oi de o dată, se moștenesce. La început toate organele vieții sînt încă normal dezvoltate la un animal bolnav de bółă spasmodică; ca prime simptome înse apar nisce mișcări spasmodice particulare ale corpului, ședutului, picioarelor și șirei spinării. Animalul își frecă de paretii partea din dărét a corpului. Mai tîrziu mersul devine șovăitor, slăbiciunea devine din ce în ce mai mare în șira spinării, animalul își îndoie picioarele, depărtéza unul de altul membrele din apoi și face nisce mișcări spasmodice cu partea din dărét a corpului. Într'un grad mai înaintat apare paralisia completă a mijlocului. Oea șede cu picioarele culcate într-o parte și și dá osteneală, să înainteze numai prin șaritură de trap a membrilor anteriori.

Cahezia. O altă epizootie a oilor este *cahezia* oilor. Ea ne arată fie o deranjare de sine stătătoare a stării generale, care are drept cauză constituția cea slabă a oilor, fie că e urmarea diferitelor bóle cronice, mai cu samă ale organelor digestive, pe cum este aflarea unui număr foarte mare în ficat a unui parazit numit *Distomum hepaticum* și *lancoletum*, sau aflarea în ramurile bronhiilor a unui număr tot așa de mare de nisce vermi numiți *Strongylus filaria*. Această bółă mai pôte proveni dintr'o hrană rea sau insuficientă, din apă mlăștinosă etc. Primele simptome trec de obicei nebăgate în seamă. Mai tîrziu mersul devine greoiu, animalele slăbesc foarte repede, rêmân îndărétul turmei și se lasă a fi prinse ușor. Lăna devine lipsită de grăsimé, fără lustru, lese ușor; pelea și mucósele devin palide și lipsite de sânge, așa de exemplu conjunctiva ochiului pare infiltrată cu seriositate în unghiul intern al ochiului. Corpul slăbesc, pântecul se umple cu licid, respirația se întesce, pofta de mîncare e micșorată, setea mărită, diareea și constipația se succed una pe alta. Prin agravarea tuturor acestor simptome multe din oile bolnave de cahezie mor. Profilaxia trebuie să aibă în vedere mai mult cauzele

externe: hrana próstă, apa murdară, și să caute a le înlătura. Vindecarea e posibilă numai la începutul bólei și a nume atunci, când se înlătura influențele vătămătoare. Hrană bună întăritore, semînțe și fin bun etc., apoi medicamente amare și aromatice ca: gențiana, absintul, adaugarea de sulfat de fer în apă (100 de grame sulfat de fer în 8 litri de apă) sînt de recomandat. Oile bolnave într'un grad mai mare să se taie cât mai curînd.

Tenieta. *Tenieta* sau *umflarea* este o bółă, ce se ivesce fie izolată la câte o óe, fie la o turmă întregă. Ea constă în dezvoltarea unei cantități foarte mari de gaze, care umple stomacul și amenință a-l face, să plesnescă. Această dezvoltare mare de gaze se produce atunci, când animalul mîncă într'o dată prea multe plante tinere, zámóse, mai ales macriș. Când stomacul nu e prea mult umflat, e de ajuns de a infrina óea cu o fringhie, pentru ca se lese gazele din stomac. În casuri mai grele se dá oii puțin rachiú (dóuë linguri) sau un páharel de apă amoniacală sau tot atáta apă de var.

Diareea. *Diareea* la oi se combate cel mai bine cu beuturi gróse, făinoase, cari conțin și puțin revent. Beuturile acestea să fie făcute cu făină prăjită. Inflamațiunea matelor se combate cu beuturi gumóse și puțin acid clorhidric (o lingură de sare la 100 de grame de uleiú de in, bine amestecate, socotit acesta pentru o zi și divizat). Și la această bółă cele mai bune mijlóce de profilaxie sînt: dieta, hrana sánătóasă și curățenie esemplară.

„Albina“.

Bibliografie.

Apel

cătră frații preoți români.

Am onóre a aduce la cunoștința preasțimaților frați preoți, că am luat deja dispozițiunile necesare pentru tipărirea tomului I. al predicilor nemuritoriului orator francez *Massillon*, Episcop de Clermont și membru al Academiei franceze. Cartea va cuprinde circa 370—400 pagini 8° mare, va fi tipărită pe hârtie fină, va fi ornată cu portretul ilustrului autor, și va avé un exterior preafrumos. Ea va apăre după contractul încheiat cu tipografia pe la finea lunii lui Maiú a. c. st. n. și numai de cât se va espedia Domnilor abonați. Abonamente se primesc încă până în 20 Maiú a. c. pe aceleași prețuri preafavorabile, ce au fost indicate în invitarea de abonament, adecă 2 fl. 10 cr. cu esped. francată, 2 fl. 20 cr. cu esped. recomandată; pentru România și străinătate 5 lei 25 bani, și 5 lei 50 bani. Alumnii seminarilor teologice o vor primi pentru prețul scădut de 1 fl. 60 cr. Domnilor colectanți de la 10 esemplare colectate vor primi unul grătuit. După aparițiunea operii prețul unui esemplar s' fi pentru Austro-Ungaria fl. 2.50, pentru România și străinătate lei 6.50. Acel abonați, cari vor răspunde costul abonamentului înainte, vor primi cartea francată sau recomandată după modalitatea aleasă de dînșii; ér aceia, cari nu vor trimite prețul abonamentului înainte, o vor primi cu rambursă (Postnachnahme, utánvétél), ce costă mai multe spese, cari înse vor avé a le suporta Domnilor abonați.

Prea veneratul Ordinariat Diecesan gr. cat. de Oradea Mare a binevoit a recomanda cu căldură aceste cuvîntări bisericesci preoților de sub jurisdicțiunea sa, ba a încuviințat chiar procurarea acelor și din banii bisericesci pentru bibliotecile parohiale, ca să le pótă procura și acei preoți, cari sînt provédúți cu o dotațiune mai miseră.

Comandele s'nt a se face la subscrisul traducător sub adresa: locuința *Hájó*, posta ultimă *Pecze-Szölös*, comitatul *Bihar*, via *Nagy-Várad*.

Haiéú 6 April 1898 st. n.

Ioan Genț

paroch gr. cat. român.

A apărut:

Jertfa creștinilor. *Comentar al liturgiilor bisericii grecesci* compus de *Dr Victor Szmigelski*. Tomul I. Introducere dogmatică. Cu aprobarea Prea-veneratului Ordinariat mitropolitan de Alba Iulia și Făgăraș. Blaș 1897. Tipografia seminarului arhidieceșan. Pag. 230 în 8. Prețul 1 fl. 5 cr. sau 2 lei 20 bani. Editura auctorului.

Opul e dedicat *Escelenței Sale Prea-sfințitului Domn Michail Pavel episcop de Oradea mare*.

Venitul curat va fi contribuire la un fond provincial de salarisare a preoților și învățătorilor.

„Opul acesta pôte fi de folos tuturor credincioșilor nostri, dar mai virtos Veneratului Cler arhidieceșan, căruia și chemarea sa sublimă îi impune datorința strictă de a studia mai adânc misteriile sfintei noastre religii. De aceea recomandăm acest op cu totă căldura spre a se procura pentru toate bibliotecile districtelor protopopesci și pentru cele parohiale, ori unde este cu putință. Asemenea recomandăm Veneratului Cler, să răspândescă această carte în cercurile cât mai largi ale credincioșilor nostri.“

Blaș din ședința consistorială ținută în 14 Decembre 1897.

A apărut:

M. T. Cicerone despre bătrânețe tradus de *Andreiú P. Liviú* canonic-abate gr. cat. în Lugos, edat de *Gavril Pop* canonic în Blaș. Prețul broș. 50 cr. Blaș 1897. Tipografia seminarului arhidieceșan. Sîntem informați, că dl editor *venitul curat al acestei publicațiuni l-a destinat pentru un scop cultural*.

La tipografia seminarială se adă de vîndare:

Euchologiu

edițiunea a dóua, revédută după originalul grecesc și îndreptată în mod însemnat. Format 8° mare pe 552 pagine, pe hârtie velină, tipariú frumos în negru și roșu. — Prețul nelegat fl. 2.80, érá legat în peletare fl. 3.80.

Editor și redactor răspundător:

Dr Victor Szmigelski.

Concurs.

Pentru clădirea edificiului de s. biserică din comuna *Spiní* în protopopiatul *Biel* se eserie concurs până în 24 Aprilie st. n. 1898 cu prețul de strigare 3225 fl. 45 cr. Doritorii de a lua această întreprindere prin licitațiune minnendă, despre planul de edificare, despre condițiuni și despre alte împrejurări se pot informa la cancelaria parohială din *Spiní* avénd de a-și documenta calificațiunea lor ca întreprindători prin documente demne de credință.

Spiní 4 Aprilie 1898.

Leon Tulea
curator primar.

(12) 2—2